

Çocuğumuza nasıl davranmamız gerekir?

- İlgilerini göz önünde tutarak onun yeteneklerini geliştirecek ortamı çocuk için hazırlamalıyız.
  - Duygularımızı net ve açık olarak ifade etmeliyiz.
  - Aile içinde güven ve şeffaflık içinde olmalıyız.
  - Problemlerle nasıl baş edeceğimizi birlikte araştırmalıyız.
  - Yol göstermeli, ama alacağı kararlarda serbest bırakılmalıyız.
  - Aile içinde şiddet ve duygusal yaptırım yerine ikna etme düşüncesi hâkimiyetini sağlamalıyız.
  - Sözlerle değil davranışlarla örnek olmalıyız. (Unutmayın, en iyi model anne babadır.)
  - Çocukları gerçekten dinleyip bunu onlara göstermek gereklidir. Onunla konuşurken başka işlerle meşgul olmamakta fayda vardır.
  - Çocuklarla “sen dili” ile değil, “ben dili” ile konuşmalıyız. Örneğin; sen tembel-sin, çalışmıyorsun, sorumsuzsun (sen dili) yerine; çalışmadığın zaman **ben** üzülüyorum, çünkü hak etmediğin halde kötü not almış oluyorsun vb tarzında “ben dili” kullanarak konuşmalıyız.
  - Olumlu yönleri ve başarıları ön plana çıkarmalıyız.
  - Kardeşleri ve arkadaşlarıyla kıyaslamadan, kendi başarı ve becerileri dahilinde değerlendirmeliyiz.
- Aldığı sonuçları değil, çalışmasını ve gayretini ödüllendirilmeliyiz.
- Yaşına ve becerilerine uygun sorumluluk vermeliyiz.
  - Koşulsuz sevgi**; başarılı olursan seni severim, istediğim gibi olursan seni severim vb ifadelerden kaçınılmalı. Çocukları koşulsuz seversek, onlara da hem kendilerini hem de insanları koşulsuz sevmeyi öğretebiliriz.

NERELERE BAŞVURULABİLİR?

[Bu konuda, nerelerden yardım alabilirim?](#)

Okul rehberlik servisi

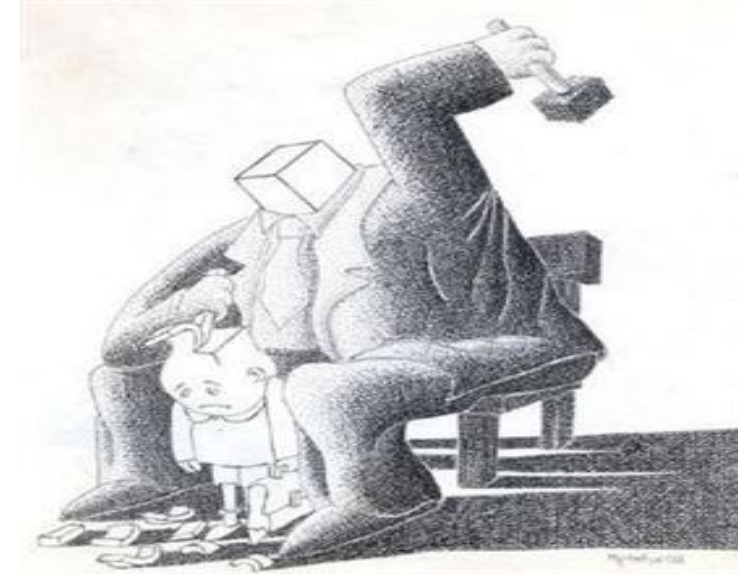
Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

Çocuk ve ergen psikoloğu

Aile danışma merkezleri

ÇOCUĞUMA NASIL DAVRANMALIYIM?

ABDULLAH ACAR ORTAOKULU

Rehberlik ve
Psikolojik Danışma Servisi

ÇOCUĞUMA NASIL DAVRANMALIYIM?

Çocuklarımızı iyi yetiştirelim derken yaptığımız yanlışlar:

Çocuğumuzun devamlı kötü ve olumsuz yönleri üzerinde durmak, yaptığı her davranışı eleştirmek, eksik ve yanlış davranışlarını araştırmak.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, yardım duygusundan uzak, sinirli, duygusal kırıklıkları olan, diğerlerine, özellikle kendinden küçük ve zayıflara karşı düşmanca duygulara sahip, insanlarla iyi ilişkiler kuramayan, arkadaş bulmada zorlanan bir birey olabilir.

- Bunun yerine çocuğumuzun olumlu yönleri, başarıları üzerinde durmak daha yararlı olacaktır.

Anne - baba olarak bizler bazen hoşgörü ile boş vermeyi birbirine karıştırabiliyoruz. Çocuğumuzun hareketlerini görmezlikten gelerek dışlamamız söz konusu olabilmektedir.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, fiziksel ve duygusal yalnızlığa itilmektedir. Bu nedenle çocuğun tek amacı dikkat çekmek ve varlığını ispatlamak olacaktır. Aradığı sevgi ve şefkati ailede bulamadığı için sevgiyi ve şefkati dışarıdaki ilişkilerde arayacaktır.

- Çocuğumuza sevgimizi, ilgimizi belli edelim.

Bizlerin, katı-baskıcı ve hoşgörüsüz tutum sergilemesi, çocuğumuza kendi idealimizde yaşattığımız kalıplara uygun küçük bir yetişkin yapma çabası içinde olmamız. Çocuğumuzun bütün davranışlarını aşırı kontrol altına almak ve her türlü davranışına müdahale edip eleştirmek, duygu ve düşüncelerine önem ve değer vermemek.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, kendi istekleri ve ailenin kuralları arasında sıkışıp kalır. Ayrıca, kendine güvensiz, sessiz ve çekingen, başkalarının etkisinde kolayca kalabilen, aşağılık duygusu yaşayan, kendi başına karar veremeyen çocuk olarak yetişir.

- Çocuğumuzun da fikirlerinin, tercihlerinin olduğunu unutmadan davranmamızda fayda vardır.

Anne baba olarak, aynı davranışı kimi zaman normal karşılarken kimi zaman da cezalandırmamız.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlayamamaktadır. Kendine ve çevresine güvensiz kişilik geliştirir. Kendi de tutarsız davranışlar sergilemeye başlar.

- Bunun yerine çocuğumuza karşı davranışlarımızda tutarlı olmalıyız. Örneğin bugün onaylamadığımız, bizi kızdıran bir davranışa yarın gülüp geçmemeliyiz. Aynı şekilde eşler arasında da tutarlı olmakta ve çocuğa karşı ortak tavır içinde olmakta fayda vardır.

Çocuğumuza, abartılı sevgi göstermek ve aşırı koruyucu tutumda bulunmak. "Çiçeğin suya ihtiyacı vardır; ama çiçeği çok sularsanız ölür gider."

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, aşırı bağımlı ve özgüveni zayıf olur. Ayrıca, kendini dünyanın merkezinde görüp, bencil ve asi davranışlar sergileyebilir. Aile içerisinde her istediği yapılan çocuk, sosyal hayatta her istediğinin gerçekleşmediğini görünce hayal kırıklığına uğrar.

- Çocuğumuzun elbette bize ihtiyacı var, ama birakalım kendi yapabileceği şeyleri kendi yapsın, sorumluluk almaya fırsat verelim.

Çocuğumuza başına buyruk yetiştirmek, dilediğinde davranmasına izin vermek ve çocuğumuzun üzerinde gerekli aile denetimini kurmamak.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, devamlı birilerinden hizmet bekler, her istediğinin yapılmasını ister. Bencil ve saygısız, toplum kurallarına uymakta zorluk yaşayan bireyler olurlar.

Baskıcı ve zorlayıcı olmadan, çocuk ve anne-baba ortak kurallar/kararlar olarak bütün aile üyelerinin bunlara uyması istenebilir.

Çocuğumuzun isteklerini, "Bırak ver de ağlamasın, çocuk üzülmesin" veya "Çocuktur yapar, siz hiç çocuk olmadınız mı?" denilerek yerine getirmeye çalışmak. Çocukluğumuzda kendi yaşamadıklarımızın çocuklarımız tarafından yaşamasını arzu etmek ve bunun için baskıcı tutum sergilemek.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, boşlukta gibidir. Başka çocukların ve toplumun içine girdiği zaman çekingenlik, ürkeklik gösterebilir. Grup içinde etkin rol almakta zorlanır, güvensizlik içinde ve endişeli olabilir. Grubun onayını kazanmak için yasa dışı işler yapabilir.

- Aile toplumun en küçük parçasıdır, çocuk en çok ailede öğrenir. Hayatta bazı kuralların, yasakların, sınırların olduğunu önce ailede görmesinde fayda vardır.

Çocuğumuzdan her şeyin en iyisini istemek ve yüksek başarı beklentisi içinde olmak. Kendi gerçekleştirmediğimiz şeyleri çocuklarımızın gerçekleştirmesini beklemek.

Bu anlayışla yetiştirdiğimiz çocuk, aşırı titiz ya da tam tersi dağınık olabilir. Yanlış yapmaktan korkarlar. Özgüvenleri oldukça zayıftır. Hayatta doyumsuz ve mutsuz olurlar. Çocuk her işte en iyisi ve en üstünü olmak ister. Fakat her işte istediği seviyeyi yakalayamayınca hayal kırıklığına uğrar.

- Her çocuk ayrı bir bireydir. Onu başka çocuklarla veya kendi gençliğimizle karşılaştırmak ona büyük bir haksızlık olacaktır. Beklenti düzeyimizi çocuğumuzun yapabilecekleri ölçüsünde tutmamızda fayda vardır.